

Erdély etnikai és felekezeti statisztikája, 1850–2002

Bevezető

Jelen összeállítás a csíkszeredai Pro-Print Kiadó által 1998–2002 között „Erdély etnikai és felekezeti statisztikája” címmel közreadott hat kötetes mű táblaanyagának frissített és javított, elektronikus változata.

Az idősorok a valamikori Magyarországtól Romániához került terület településeinek lélekszámadatait tartalmazzák, a történeti Erdély szűkebb területén 1850-nel, a jelenkori Erdély teljes területén 1869-cel kezdődően, a 2002. évi népszámlálással bezárólag, a lakosság anyanyelvi, nemzetiségi és felekezeti hovatartozása szerint részletezve. Az anyanyelvi-nemzetiségi számokat ebben a változatban a százalékos megoszlás kimutatása egészíti ki.

Az összeállítás célja a helyi nemzetiségi önismeret szolgálata, a helytörténeti kutatások, illetve az etnikus folyamatok vizsgálatának segítése az anyanyelvi, nemzetiségi és vallási adatsorok időbeni változásainak települések, települési csoportok szerinti áttekintésével és egyben láttatásával.

A táblázatokban nyomon követhető változások értékeléséhez-értelmezéséhez szükséges tudnivalókat a nyomtatásban megjelent kötetek bevezetői részletezik. Ezek az egyes felvételek és a rendelkezésre álló forrásanyag bemutatása mellett – 1992-ig – kitérnek a népszámlálások között lezajlott területi-közigazgatási változásokra, valamint a népesség fejlődését, etnikai összetételét befolyásoló főbb népmozgalmi eseményekre is. A népesség-számbavételekről – különösen azok etnikai vonatkozásairól – a szerző „Népszámlálások a jelenkori Erdély területén”, „Hiteles vagy harci statisztika? Az 1992. januári romániai népszámlálás kérdőjelei”, „Az 1977. évi romániai népszámlálásról az újabb adatközlések tükrében”, „Az 1850. évi erdélyi népszámlálás román nyelven”, „Az 1857. évi erdélyi népszámlálás román nyelven”, „Népszámlálások Erdély területén 1850 és 1910 között” és „Az erdélyi magyarság asszimilációs mérlege a XX. század folyamán” című írásaiban található még bővebb kifejtés. A népesség-számbavételekre vonatkozó információkat itt csak vázlatosan ismertetjük.

Az összeállítás által felölelt másfél évszázad során tizenöt hivatalos népszámlálást, illetőleg több, a népesség egészére kiterjedő összeírást hajtottak végre Erdély területén.

Az első két cenzust az osztrák hatóságok rendelték el 1850-ben és 1857-ben. Mindkét felvétel kimutatta a népesség vallási megoszlását, a nemzetiségi hovatartozás vizsgálatára azonban csak az 1850. évi vállalkozott.

A kiegyezés utáni Magyarországon az újonnan felállított önálló magyar statisztikai hivatal hatáskörébe került át a népszámlálások szervezése. A magyar hatóságok öt ízben (1869, 1880, 1890, 1900, 1910) tartottak népszámlálást a mai Erdély egészén, egy magyar népszámlálásra pedig (1941 január végén) a megosztott Erdély északi részén került sor. Az 1869. évi népszámlálás az etnikai viszonyok politikailag kényes kérdéskörét nem bolygatta. A magyar népszámlálások 1880-tól kezdve – az anyanyelv (gyakorlatilag a legjobban és legszívesebben beszélt nyelv) kérdésével – közvetve tudakolták a nemzetiségi hovatartozást. Emellett kimutatták azt is, hogy a különböző vallású, illetve anyanyelvű népességből hányan és milyen más nyelveket beszélnek anyanyelvükön kívül, felvételtől felvételre bővítve a megkérdezett nyelvek feldolgozási körét. 1941-ben a magyar szakemberek a közvetlen nemzetiségi kritériumot is beiktatták a számlálóív kérdőpontjai közé. A népszámlálások eredményeiről közzétett kiadványok az érintett törvényhatóságok anyanyelvi és vallásfelekezeti megoszlásáról 1880-tól kezdve minden esetben községi részletezéssel tájékoztatnak. Az 1869. évi községenkénti felekezeti eredmények az „Erdély etnikai és felekezeti statisztikája” nyomtatott kiadásának munkálatai idején kéziratos formában voltak hozzáférhetők.

Az első világháborút követően először az ideiglenes Erdélyi Kormányzótanács gyűjtött – 1919 első felében – adatokat Erdély területén, majd 1920 végén a helyi belügyi államtitkárság hajtott végre ugyanott egy közigazgatási célú népösszeírást. A községi előjáróságok jelentésein alapuló 1919. évi összeírásról csupán a lakosság nemzetiségi és felekezeti megoszlására is kiterjedő megyei adatsorok jelentek meg. Az 1920. évi, a nemzetiségi erőviszonyokra szintén kiterjeszkedő számbavétel eredményeit már települési adattár formájában publikálták. Ezek az összeírások a lakosok nemzetiségét sok esetben gyaníthatóan a leszármazás alapján, vagy – bizonyíthatóan – a népi hovatartozást a felekezeti

kötődéssel azonosítva állapították meg. Az úgynevezett „népi leszármazás” (originea etnică) fajbiológiai színezetű fogalmával operált a román Belügyminisztérium 1927-ben, amikor országosan kísérletet tett a „lakosság számának általános ellenőrzésére”. A statisztikai hivatal elhatárolódása következtében eleve kudarcra ítélt, sebtében végrehajtott regisztráció részletes eredményeit nem hozták nyilvánosságra. Az 1930 végén lebonyolított népszámlálás azonban már minden szempontból megfelelt a nemzetközi statisztikai előírásoknak. Előkészítői az etnikai hovatartozás számbavételére a maga korában kivételes, az állampolgárság, a nemzetiség, az anyanyelv (a szülőktől tanult nyelv) és a felekezet vizsgálatára egyaránt kiterjedő összetett szempontrendszerrel dolgoztak ki. A népszámlálás eredményeit példás gazdagsággal, az etnikai vonatkozású és felekezeti lélekszámadatokat településenként is publikálták. A hasonló alapossággal megtervezett 1941. évi számbavételből a háborús viszonyok következtében csak a népesség „etnikai eredetére” vonatkozó főbb község szintű adatok láttak napvilágot.

A II. világháború után 1948-ban hajtottak végre először népszámlálást Romániában, a szövetkezés előkészítését célzó mezőgazdasági összeírással egybekötve. A vizsgálati szempontjait illetően az előző két népszámláláshoz illeszkedő felmérés demográfiai eredményeinek egy részét később feldolgozták, de csupán a népesség számára és anyanyelvi megoszlására vonatkozó főbb előzetes adatait tették közzé, megyénként és városokként. Ezt követően 1956-ban, majd – az előbbinél gazdagabb vizsgálati programmal – 1966-ban, 1977-ben, 1992-ben és 2002-ben végeztek népszámlálást Romániában. Mindegyik alkalommal sor került a nemzetiség, illetve az anyanyelv, sőt ötödfél évtized múltán újra, 1992-ben és 2002-ben a felekezet kérdésére is. A vonatkozó adatokból a legkisebb települések szerint részletezve csupán az 1966. éveket adták ki nyomtatásban. Az 1956. évi népszámlálási közlemény az anyanyelvi és nemzetiségi adatokat mindössze városok, városi jogú település-együttesek és rajonok szintjéig bontotta le. Az 1977. évi népszámlálás tényleges nemzetiségi adatait másfél évtized múltán fedték fel, addig a korabeli népszámlálási kötet példátlanul eltorzított, érdemi elemzésre szinte teljesen alkalmatlan – megyénkénti – közlése állt rendelkezésre. Az 1977. évi népszámlálás valódi nemzetiségi adatai helységeként ma már belső használatú munkaanyagként hozzáférhetők. Ugyanez vonatkozik az 1992. és 2002. évi népszámlálás nemzetiségi és felekezeti adataira is. A román és a magyar statisztikai szolgálat együttműködésének köszönhetően egy Budapesten szerkesztett kiadványban a nagyközönség elé kerültek a mai alsó fokú igazgatási egységek (községek) szintjéig lebontott 1956. évi nemzetiségi adatok. Részletező információk az anyanyelvi megoszlásról ugyancsak községenként, 1992-ből és 2002-ből állnak rendelkezésre.

Az eddigieket táblázatosan összegezve, az összeállítás az alábbi évekből tartalmaz népszámlálási adatokat:

Anyanyelv	Nemzetiség	Felekezet
–	1850	1850
–	–	1857
–	–	1869
1880	–	1880
1890	–	1890
1900	–	1900
1910	–	1910
–	1920 ^a	–
1930	1930	1930
1941 ^b	1941	1941 ^b
1948 ^c	.	.
1956 ^c	1956 ^{c+d}	–
1966	1966	–
.	1977	–
1992 ^d	1992	1992
2002 ^d	2002	2002

^a Közigazgatási célú összeírás.

^b Csak Észak-Erdély területén.

^c Csak a városokról.

^d Csak községi összesítésű adatok.

A települési idősorok csoportosítása a 2002. évi népszámlálás időpontjában fennálló közigazgatási beosztást követi. A közlés alapelemei a ma is létező települések és mindazon helységek, melyek az illető településbe beolvadtak, vagy kiváltak belőle az idők folyamán, így rájuk vonatkozóan a feldolgozott népszámlálási kötetek bármelyikében adat található. A beolvadásokra vagy kiválásokra – és esetenként az érintett települések feltűnőbb lélekszám-változásainak egyéb természetű okaira – lábjegyzetek, kereszthivatkozások utalnak. A mai alsó- vagy középszintű közigazgatási egységek – községek, városok és municípiumok (megyei városok) – idősorai a település alá rendelt helységek (illetőleg egykor önállóan létezett helységeik) adatait összegzik.

Megjegyzendő, hogy a bukaresti statisztikai igazgatóság által a budapesti társintézmény számára rendelkezésre bocsátott anyagban – amely alapján az 1956. évi községi szintű nemzetiségi adatokat feltüntettük az idősorokban – néhány közigazgatási egység számai tévesen, nem a megjelenéskor aktuális beosztás szerint összegezve kaptak helyet. Ezek (Bihar megyében: Vámosláz, Kiskopács, Felsőderna, Olcsa, Kispapmező, Papfalva, Robogány, Hagymádfalva, Sólyom és Vércsorog községek, Brassó megyében: Betlen, Zsiberk, Sáros és Voila községek, Hunyad megyében: Reketyefalva és Alsófarkadin községek, Máramaros megyében: Nagynyíres, Nagysomkút községek, Maros megyében: Radnót város, Cintos, Szászbogács, Balavásár, Marosbogát, Mezőcsávás, Nyáradkarácson, Gyulakuta, Lukafalva, Mikefalva, Marosugra és Mezőrűcs községek, Szatmár megyében: Ákos, Krasznabéltek, Borválasztút és Remetemező községek, Szeben megyében: Felek város, Alcina, Alsóárpás, Asszonyfalva, Bürkös, Kürpöd, Strezakercisora, Alsóporumbák és Nagybaromlak községek, összesen tehát negyvenhárom település-együttes) vonatkozó adatai ezért hiányoznak az összeállításból.

Hasonló jellegű problémát okoz, hogy a 2002. évi népszámlálás idejére önállósulás, illetve átcsatolás következtében néhány közigazgatási egység beosztása változott a korábbihoz képest. Ezek (Kovászna megyében: Zágonybárkány és Nagypatak községek, Máramaros megyében: Batiza, Sajómező, Szilágyillésfalva és Mosóbánya községek, Maros megyében: Dicsőszentmárton municípium és Vámosgálfalva község, Szilágy megyében: Felsőegregy és Ördöggút községek) 1956. évi nemzetiségi, illetve 1992. anyanyelvi adatait szintén ki kellett hagynunk, mivel csak az előző népszámláláskor érvényes összesítésben álltak rendelkezésre.

A közzétett adatok a következők. A felvétel évét és az összes népesség számát követően az anyanyelvi-nemzetiségi rovatok románokat, magyarokat, németeket és egyéb nemzetiségűeket, a vallási megoszlás rovatai görögkeletieket, görög katolikusokat, római katolikusokat, reformátusokat, evangélikusokat, unitáriusokat izraelitákat és egyéb felekezetűeket különböztetnek meg. Az egyéb etnikumokon belül a zsidók, illetve jiddisül beszélők, cigányok, ukránok, szerbek és szlovákok, valamint Arad, Krassó-Szörény és Temes megyében a bolgárok, továbbá ez utóbbi kettőben a horvátok és csehek kaptak önálló rovatot. Az egyéb felekezetűeken belül a baptisták, pünkösdisták, valamint – Krassó-Szörény, Kovászna, Hargita és Szatmár megyék kivételével – az adventisták szerepelnek külön. (A feldolgozott források anyanyelvi-nemzetiségi, illetőleg felekezeti rovatainak teljes jegyzékét – eredeti sorrendben és megnevezéssel – a bevezető végén közöljük.)

Az 1880. évi népszámlálás időpontjában a beszélni nem tudókat nem sorolták be egyik nemzeti-séghez sem. Ez esetben az eredeti közlést a beszélni nem tudók arányos szétosztása útján kiigazított számok követik. Az 1900. és 1910. évi népszámlálásoknak a külön nem részletezett, de jelentősebb számban összeírt anyanyelvekre, illetve felekezetekre utaló megjegyzéseit szintén beépítettük az adatsorokba. Ugyancsak szerepelnek az 1893. évi cigány-összeírás nemzetiségi hovatartozásra utaló adatai.

Az 1910. évi népszámlálási kötet az önálló települések mellett a 100 léleknél népesebb puszták, telepek és egyéb külterületi lakott helyek – vagy esetenként ennél kisebb egységek – fontosabb demográfiai adatait is bemutatja. Ezeket tájékoztatásul megadjuk (de, tekintve, hogy sok, időközben önállósult településrész adatai 1910-ből így sem ismeretesek, a mai közigazgatást követő községi összegzésben nem vettük számításba). Emellett – a népszámlálási kötet és más források alapján – egyéb, az 1880 óta mutatkozó feltűnő lélekszám-változásokra magyarázattal szolgáló népességtörténeti adalékokat is beépítettünk feldolgozásunkba.

Az 1920. évi román nemzetiségi felvétel eredményeit részletező kötet községi sorai sok elírást és nyomdahibát tartalmaznak. Feldolgozásunk során, ahol lehetett – a községi és járási részadatok vagy összegek egybevetésével –, igyekeztünk kijavítani ezeket a pontatlanságokat, az adatok számszakilag hibátlan rekonstruálása azonban nekünk sem sikerült. Az egyértelműen megállapítható tévedések

esetében a hibás adatokat kiigazítottuk, máskor viszont el kellett tekintenünk a közbeavatkozástól. Az illető adat kérdéses voltát és a felmerült problémát minden alkalommal jelezzük, akár történt javítás, akár nem.

Az 1956. évi népszámlálás anyanyelvi-nemzetiségi adatai kisebb településenként nem ismeretek, de tekintettel a nagy számú friss helységalakulásokra, az egyes helységek lélekszámát ez időpontban is feltüntettük.

A bukaresti statisztikai hivatal által rendelkezésre bocsátott 2002. évi helységenkénti sorok adatvédelmi rendelkezésekre hivatkozva nem részletezik az egyes nemzetiségekhez, illetve felekezetekhez tartozó személyek számát abban az esetben, ha az öt vagy annál kevesebb. (Egészen pontosan 1,2,3,4,5. A hiányzó szám ilyenkor az egyéb nemzetiségek, vagy felekezetek rovatában szereplő – gyűjtő – értéket növeli.) Az anyanyelvi adatok esetében a limit négy fő (a nem közölt értékek pedig: 0,1,2,3,4). Ezeket a – hivatal által bizalmas adatként kezelt – számokat a községi összegzések és a települési részletezések egybevetésével megpróbáltuk kikövetkeztetni, ami nagyrészt (különösen az anyanyelvi-nemzetiségi adatoknál) sikerült; külön jelezzük, ha nem volt lehetséges. Természetesen nem zárható ki a tévesztés, elírás lehetősége e számítások során, amire érdemes tekintettel lenni az említett adatok használatakor.

Az anyanyelvi-nemzetiségi és felekezeti rovatok tartalma egyes népszámlálások eltérő kategorizálása, vagy a külön felvett adatoknak a közlés során történt összevonása miatt nem egységes. (Néhány esetben viszont – pl. a magyarok, németek, vagy ukránok esetében – éppen a széttördelt felvételi kategóriák utólagos egységesítése biztosítja a számadatok állagának folytonosságát.) Az erre vonatkozó – tudomásunkra jutott – ismereteket az alábbiakban foglaljuk össze:

- a román rovat 1977-ben, 1992-ben és 2002-ben a románok, arománok és macedorománok,
- a magyar rovat 1977-ben, 1992-ben és 2002-ben a magyarok és székelyek,
- a német rovat 1890–1910 között a német és jiddis anyanyelvűek, 1977-ben, 1992-ben és 2002-ben a németek, szászok és svábok,
- a szerb anyanyelvű rovat 1880-ban, 1977-ben és 1992-ben a szerbek és horvátok, 1930–1966 között a szerbek, horvátok és szlovének, emellett 1956-ban és 1966-ban a krassovánok,
- a szerb nemzetiségű rovat 1930–1966 között a szerbek, horvátok és szlovének, emellett 1956-ban és 1966-ban a krassovánok,
- az ukrán rovat 1880–1910 között a rutének, 1930-ban, 1977-ben és 1992-ben az ukránok és rutének, 1956-ban és 1966-ban az ukránok, rutének és huculok,
- a szlovák rovat 1930-ban a szlovákok és csehek,
- az ortodox rovat 1850-ben görög keletiek és örmény keletiek,
- a római katolikus rovat 1850-ben, 1900-ban, 1910-ben és 1941-ben a római katolikusok és örmény katolikusok együttes számát tartalmazza.

A jiddis anyanyelvűeket 1880-ban a héber után első helyen megjelölt egyéb beszélt nyelv alapján (abba a rovatba sorolva) mutatták ki.

Az 1850. évi népszámlálás esetében a magyarok rovatában a magyarok és székelyek, a németek rovatában a németek és szászok, az 1992. évi népszámlálás esetében pedig az evangélikusok rovatában az ágostai hitvallású, illetőleg a zsinat-presbiteri evangélikus-lutheránus egyház híveinek száma – az eredeti közlésnek megfelelően – külön-külön szerepel.

Az 1869–1910. és 1941. évi magyar népszámlálások a jelenlevő népesség adatait részletezik, 1890-nel bezárólag a polgári, utána az összes (polgári és katonai népességre) vonatkozóan. Az 1850. és 1857. évi osztrák, valamint a román népszámlálások részletes adatai az állandó népességre vonatkoznak. A román népszámlálások esetében ez a kategória 1977-tel kezdődően – a huzamosabb ideje távollevők le-, illetve jelenlevők hozzászámításával – gyakorlatilag a ténylegesen jelenlevő népességet fejezi ki.

A feldolgozás a települések anyanyelvi-nemzetiségi, illetőleg vallásfelekezeti adatait megyénként külön-külön veszi sorra. A település létrejöttével vagy megszűnésével és a népességalakulással kapcsolatos általános megjegyzések az anyanyelvi-nemzetiségi adatsoroknál találhatóak, a felekezeti adatokat felsorakoztató részben nem ismétlődnek meg.

A megyénkénti táblaanyagot román–magyar és magyar–román összesített helynévmutató egészíti ki. A feldolgozás használója a román névalak alapján juthat el a táblázatos részben keresett településhez. A helység román megnevezését esetleges beolvadásának jelölése (→), zárójelben mai közigazga-

tási hovatartozásának megnevezése – a föléje rendelt település neve, ha pedig az város vagy municipium, akkor e státusnak (a román nyelvű megnevezés [oraș, municipiu] rövidítésével történt) jelzése, végül a megye betűjele – egészíti ki.

A magyar névalak általában az utolsó hivatalos magyar megnevezés, az 1913., illetve az 1944. évi magyar helységnévtárban foglaltaknak megfelelően. Az ezt követően alakult helységek magyar megnevezése többnyire a Szabó M. Attila erdélyi helységnévszótáraiban található névváltozattal azonos. Az 1998–2002 között megjelent nyomtatott kötetek szerkesztésekor az Erdélyi helységnévszótár 1992. évi kiadását használtuk. A mostani frissítés során már a 2003-ban megjelent „Erdély, Bánság és Partium történeti és közigazgatási helységnévtára”-ra alapoztunk, érvényesítve az abban található javításokat, valamint újabb névazonosításokat. Ennek következtében egyes helységek vagy helységrések magyar megnevezése – és eltérő azonosítás esetén ez utóbbiak 1910. évi adatainak rögzítése – változott a nyomtatott kiadáshoz képest.

Budapest, 2008. október 29.

A megyék betűjelei

AB = Fehér (Alba)
AR = Arad
BC = Bacău
BH = Bihar (Bihor)
BN = Beszterce-Naszód (Bistrița-Năsăud)
BV = Brassó (Brașov)
CJ = Kolozs (Cluj)
CS = Krassó-Szörény (Caraș-Severin)
CV = Kovászna (Covasna)
HD = Hunyad (Hunedoara)
HR = Hargita (Harghita)
MH = Mehedinți
MM = Máramaros (Maramureș)
MS = Maros (Mureș)
NT = Neamț
SM = Szatmár (Satu Mare)
SJ = Szilágy (Sălaj)
SB = Szeben (Sibiu)
SV = Suceava
TM = Temes (Timiș)

A nyomtatott források jegyzéke

- 1850** Az 1850. évi erdélyi népszámlálás. Bev. és összeáll. Dávid Zoltán. 2. jav. kiad. Budapest, 1994, Központi Statisztikai Hivatal. 199 p.
- 1857** Dányi Dezső: Erdély 1857. évi népszámlálása. Budapest, 1992, Központi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- 1869** Magyarország népessége községenként, a házak, a családok száma, valamint a jelenlévő népesség neme és vallásfelekezete [az 1876-ban életbe lépett] közigazgatási beosztás szerint az 1869. évi népszámlálás alapján. Táblázat. H.n., [1878–1879]. Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára, kézirat-gyűjtemény, Budapest.
- 1880** Magyar Korona Országában az 1881. év elején végrehajtott népszámlálás főbb eredményei megyék és községek szerint részletezve. 2. köt. Szerk. és kiad. Országos Magyar Kir. Statistikai Hivatal. Budapest, Athenaeum ny. 415 p.
- 1890** A Magyar Korona Országainak helységnévtára. Szerk. Jekelfalussy József. Kiad. Országos Magyar Kir. Statisztikai Hivatal. Budapest, 1892, Pesti ny. X, 1895 p.
- 1900** A Magyar Korona Országainak 1900. évi népszámlálása. Első rész. A népesség leírása községenként. Szerk. és kiad. a Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Budapest, 1901, Pesti ny. IV, 45*, 612 p. (Magyar statisztikai közlemények. Új sor. 1. köt.)
- 1910** A Magyar Szent Korona Országainak 1910. évi népszámlálása. Első rész. A népesség főbb adatai községek és népesebb puszták, telepek szerint. Szerk. és kiad. a Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Budapest, 1912, Pesti ny. VI, 50*, 880 p. (Magyar statisztikai közlemények. Új sor. 42. köt.)
Adatok a magyarság térvesztéséről a nemzetiségekkel szemben. Kézirat. Év és hely nélkül. 137 p. Központi Statisztikai Hivatal Levéltára, Budapest.
- 1920** Martinovici, C. - Istrati, N.: Dicționarul Transilvaniei, Banatului și cerorlalte ținuturi alipite. Cluj, 1921. 107, 290, 52 p.
- 1930** Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930. Publicat de Sabin Manuilă. Vol. 2. Neam, limba maternă, religie. București, 1938, Institutul Central de Statistică. CLX, 780 p., 4 t.
- 1941** Az 1941. évi népszámlálás. Demografiai adatok községek szerint. Szerk. és kiad. a Központi Statisztikai Hivatal. Budapest, 1947, Stephaneum. IV, 21, 697 p.
Recensământul general al României din 1941 6 aprilie. Date sumare provizorii. București, 1944, Institutul Central de Statistică. XXIV, 300 p.
- 1948** Golopenția, A. – Georgescu, D. C.: Populația Republicii Populare Române le 25 ianuarie 1948. Rezultatele provizorii ale recensământului. București, 1948, Institutul Central de Statistică. 41 p. (Extras din „Probleme economice”. Nr. 2., Martie 1948)
- 1956** Recensământul populației din 21 februarie 1956. Vol. 1. Structura demografică a populației. București, 1960, Direcția Centrală de Statistică. LII, 689 p.
Az erdélyi települések népessége nemzetiség szerint (1930–1992.) Szerk. Kepecs József. Budapest, 1996, Központi Statisztikai Hivatal. 421 p.
- 1966** Recensământul populației și locuințelor din 15 martie 1966. București, 1968, Direcția Centrală de Statistică. [Erdélyi tartományonkénti kötetek: Regiunea Banat, Regiunea Brașov, Regiunea Cluj, Regiunea Crișana, Regiunea Hunedoara, Regiunea Maramureș, Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.] Vol. 1. Populația.
- A Magyar Szent Korona Országainak helységnévtára, 1913. Szerk. és kiad. a Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Budapest, 1913, Pesti ny. XXI, 1712 p., 1 t.
- Magyarország helységnévtára, 1944. Szerk. és kiad. a Magyar Kr. Központi Statisztikai Hivatal. Bp. [1944], Hornyánszky. XII, 680 p., 1 térk.
- Szabó M. Attila – Szabó M. Erzsébet: Dicționar de localități din Transilvania. – Erdélyi helységnévszótár. – Ortsnamenverzeichnis für Siebenbürgen. Bukarest, 1992, Kriterion. 250 p. (Kriterion kézikönyvek)
- Szabó M. Attila: Erdély, Bánság és Partium történeti és közigazgatási helységnévtára. 1–2. köt. Csíkszereda, 2003, Pro-Print. 1329 p., 32 térk.

A források anyanyelvi-nemzetiségi rovatai

Szögletes zárójelben: a magyar népszámlálási közlemények törvényhatósági szintű feldolgoásaiban részletezett egyéb anyanyelvek; román népszámlálások esetén a felhasznált vagy a kiegészítő forrásokban szereplő – a hivatalos közleményekben esetenként összevont – további részletezések.

1850

Nemzetiség: Magyar; Székely; Román; Szász; Német; Cigány; Örmény; Zsidó; Egyéb.

1880

Anyanyelv: Magyar; Német; Tót; Oláh; Ruthén; Horvát-Szerb; [Vend; Örmény; Czigány]; Egyéb hazai nyelvű; Külföldi nyelvű; Beszélni nem tudó.

1890

Anyanyelv: Magyar; Német; Tót; Oláh; Ruthén; Horvát; Szerb; Vend; Egyéb nyelvű [Czigány; Olasz; Bolgár; Örmény].

1900

Anyanyelv: Magyar; Német; Tót; Oláh; Ruthén; Horvát; Szerb; Egyéb [Vend; Bunyevác, sokác, dalmát és illír; Bosnyák; Bolgár, krassován; Cseh és morva; Lengyel; Czigány; Örmény; Olasz; Egyéb anyanyelvű; Ismeretlen anyanyelvű].

1910

Anyanyelv: Magyar; Német; Tót; Oláh; Ruthén; Horvát; Szerb; Egyéb [Vend, szlovén; Bunyevác, sokác, dalmát, illír, bosnyák; Bolgár, krassován; Cseh-morva; Lengyel; Czigány; Olasz; Francia; Angol; Orosz; Török; Örmény; Görög; Spanyol; Egyéb anyanyelvű; Ismeretlen anyanyelvű].

1920

Nationalitate: Români; Unguri; Germani; Evrei; Alții.

1930

Neamul - Nationalité (appartenance ethnique): Români - Roumains; Unguri - Hongrois; Germani - Allemands; Ruși - Russes; Ruteni, Ucrainieni - Ruthénes, Ukrainiens; Sârbi, Croați, Sloveni - Serbes, Croates, Slovènes; Bulgari - Bulgares; Cehi, Slovaci - Tchêques, Slovaques; Poloni - Polonais; Huțani - Houtzoules; Evrei - Juifs; Greci - Grecs; Albanezi - Albanais; Armeni - Arméniens; Turci - Turcs; Tătari - Tartares; Găgăuzi - Gagaouzi; Țigani - Tziganes; Alte neamuri - Autres nationalités; Nedecarați - Non déclarés.

Limbă maternă - Langue maternelle: Română - Roumaine; Ungară - Hongroise; Germană - Allemande; Rusă - Russe; Ruteană, Ucrainiană - Ruthéne, Ukrainienne; Sârbă, Croată, Slovenă - Serbe, Croate, Slovène; Bulgară - Bulgare; Cehă, Slovacă - Tchèque, Slovaque; Polonă - Polonaise; Idiș - Yiddish; Greacă - Grecque; Albaneză - Albanaise; Armeană - Arménienne; Turcă, Tătară - Turque, Tartare; Țigănească - Tzigane; Alte limbi - Autres langues; Nedecarață - Non déclarée.

1941

Anyanyelv: Magyar; Német; Szlovák (tót); Román; Ruszin (rutén); Horvát; Bunyevác, sokác, dalmát, illír, stb.; Szerb; Vend, szlovén; Cigány; Jiddis, héber; Egyéb és ismeretlen.

Nemzetiség: Magyar; Német; Szlovák (tót); Román; Ruszin (rutén); Horvát; Bunyevác, sokác, dalmát, illír, stb.; Szerb; Vend, szlovén; Cigány; Zsidó, héber; Egyéb és ismeretlen.

1941

Originea etnică: Români; Unguri; Germani; Alții și Nedecarați.

1948

Limbă maternă: Română; Ungară; Germană; Idiș; Alte limbi; Nedecarață.

1956

Naționalitate: Români; Maghiari; Germani; Evrei; Țigani; Ucraineni, Ruteni, Huțani; Sîrbi, Croați, Sloveni; Ruși; Slovaci; Tătari; Turci; Bulgari; Cehi; Greci; Polonezi; Armeni; Alte naționalități; Nedecarață.

Limbă maternă: Română; Maghiară; Germană; Idiș; Țigănească; Ucraineană, Ruteană, Huțană; Sîrbă, Croata, Slovenă; Rusă; Slovacă; Tătară; Turcă; Bulgară; Cehă; Greacă; Poloneză; Armeană; Alte limbi; Nedecarață.

1966

Naționalitate: Români; Maghiari; Germani; Țigani; Ucraineni, Ruteni, Huțani; Sîrbi, Croați, Sloveni; Ruși; Evrei; Tătari; Slovaci; Turci; Bulgari; Cehi; Greci; Polonezi; Armeni; Alte naționalități; Nedecarață.

Limbă maternă: Română; Maghiară; Germană; Țigănească; Ucraineană, Ruteană, Huțană; Sîrbă, Croată, Slovenă; Rusă; Idiș; Tătară; Slovacă; Turcă; Bulgară; Cehă; Greacă; Poloneză; Armeană; Alte limbi; Nedecarață.

1977

Naționalitate: Români [Aromâni; Macedoromâni]; Maghiari [Secui]; Țigani; Germani [Sași; Șvabi]; Ucraineni [Ruteni]; Ruși-[Lipoveni]; Turci; Sârbi; Tătari; Slovaci; Bulgari; Evrei; Croați [Carașoveni]; Cehi; Polonezi; Greci; Armeni; Alte naționalități [Sloveni; Ceangăi]; Nedecarață.

1992

Naționalitate: Români [Aromâni; Macedoromâni]; Maghiari [Secui]; Romi (Țigani); Germani [Sași; Șvabi]; Ucraineni [Ruteni]; Ruși-[Lipoveni]; Turci; Sârbi; Tătari; Slovaci; Bulgari; Evrei; Croați; Cehi; Polonezi; Greci; Armeni; Alte naționalități [Carașoveni; Ceangăi; Sloveni; Găgăuzi]; Nedecarață.

Limbă maternă: Română; Maghiară; Țigănească; Germană; Ucraineană; Rusă; Turcă; Sârbă-Croată; Tătară; Slovacă; Bulgară; Idiș; Cehă; Poloneză; Greacă; Armeană; Alte limbi materne; Nedecarață.

2002

Etnia: Români [Aromâni; Macedoromâni]; Maghiari [Secui]; Rromi (Țigani); Ucraineni; Germani [Sași; Șvabi]; Ruși-[Lipoveni]; Turci; Tătari; Sârbi; Slovaci; Bulgari; Croați; Greci; Evrei; Cehi; Polonezi; Italiani; Chinezi; Armeni; Ceangăi; Altă etnie [Ceangăi; Macedoneni slavi; Albanezi; Ruteni; Carașoveni; Sloveni; Găgăuzi]; Nedecarață.

Limbă maternă: Română; Maghiară; Rromanes (Țigănească); Ucraineană; Germană; Rusă-Lipoveană; Turcă; Tătară; Sârbă; Slovacă; Bulgară; Croată; Greacă; Evreiască (Idiș); Cehă; Poloneză; Italiană; Chineză; Armeană; Alte limbi materne [Macedoneană; Albaneză, Carașoveană, Ruteană; Slovenă]; Nedecarață.

Román–magyar szószedet az anyanyelvi-nemzetiségi rovatokhoz

Albanezi, Albaneză = Albán
Alte neamuri, Alte naționalități, Alte limbi, Alte limbi materne, Alții = Egyéb (nemzetiségek, nyelvek)
Armeni, Armeană = Örmény
Aromâni = Aromán
Bulgari, Bulgară = Bolgár
Carașoveni, Carașoveană = Krassován
Ceangăi = Csángó
Cehi, Cehă = Cseh
Chinezi, Chineză = Kínai
Croatî, Croată = Horvát
Etnia = Etnikum, nép
Evrei = Zsidó
Găgăuzi = Gagauc
Germani, Germană = Német
Greci, Greacă = Görög
Huțani, Huțană = Hucul
Idiș = Jiddis
Italiani, Italiană = Olasz
Limbă maternă = Anyanyelv
Lipoveni, Lipoveană = Lipován
Macedoneni slavi, Macedoneană = Macedón
Macedoromâni = Macedoromán
Maghiari, Maghiară = Magyar
Naționalitate = Nemzetiség
Neamul = Nép, nemzet (fajta, eredet, származás)
Nedeclarați, Nedeclarată = Nem nyilatkozott
Originea etnică = Etnikai eredet
Poloni, Polonezi, Polonă, Poloneză = Lengyel
Români, Romîni, Română, Romîină = Román
Romi, Rromi, Rromanes = Cigány
Ruși, Rusă = Orosz
Ruteni, Ruteană = Rutén
Sași = Szász
Sârbi, Sîrbi, Sârbă, Sîrbă = Szerb
Secui = Székely
Slovaci, Slovacă = Szlovák
Sloveni, Slovenă = Szlovén
Șvabi = Sváb
Tătari, Tătară = Tatár
Turci, Turcă = Török
Țigani, Țigănească = Cigány
Ucraineni, Ucrainieni, Ucraineană, Ucrainiană = Ukrán
Unguri, Ungară = Magyar

A források vallásfelekezeti rovatai

Szögletes zárójelben: a magyar népszámlálási közlemények törvényhatósági szintű feldolgoásaiban részletezett egyéb felekezetek.

1850

Vallás: Római katolikus; Görög katolikus; Görög keleti; Református; Evangélikus; Unitárius; Izraelita.

1857

Vallás: Római katolikus; Görög katolikus; Örmény katolikus; Nem egyesült görög; Nem egyesült örmény; Luteránus; Református; Unitárius; Izraelita; Egyéb vallású.

1869

Vallásfelekezet: Római katolikus; Görög katolikus; Örmény katolikus; Görög keleti nem egyesült; Örmény keleti nem egyesült; Ágostai hitvallású evangelikus; Helvét hitvallású evangelikus; Unitárius; Más keresztény hitfelekezetű [Nazarénus; Német katolikus; Methodista, anglikán, egyéb]; Izraelita; Más nem keresztény hitfelekezetű [Mohamedán; Egyéb].

1880

Hitfelekezet: Római katolikus; Görög katolikus; Görög keleti; Ágostai evangelikus; Helvét evangelikus; Unitárius; Izraelita; Egyéb hitfelekezetű [Más keresztény; Mohamedán; Egyéb nem keresztény; Hitfelekezet nélküli; Még nem keresztelt; Ki nem deríthető vallású].

1890

Hitfelekezet: Római katolikus; Görög katolikus; Örmény katolikus, Görög keleti; Örmény keleti; Ágostai evangelikus; Evangélikus református; Unitárius; Egyéb keresztény hitfelekezetű; Izraelita; Egyéb nem keresztény hitfelekezetű.

1900

Vallás: Római katolikus; Görög katolikus; Görög keleti; Ágostai hitvallású evangelikus; Evangélikus református; Unitárius; Izraelita; Egyéb [Egyéb keresztény; Egyéb nem keresztény; Ismeretlen vallású; Felekezete még nincs megállapítva; Felekezeten kívül álló: Názárénus; Baptista; Egyéb].

1910

Vallás: Latin szertatású [római] katolikus; Görög szertatású [római] katolikus; Református; Ágostai hitvallású evangelikus; Görög keleti; Unitárius; Izraelita; Egyéb [Baptista; Nazarénus; Anglikán; Mohamedán; Egyéb vallású; Felekezeten kívüli; Ismeretlen vallású].

1930

Religia - Religion: Ortodoxei - *Gréco-Orthodoxes*; Greco-catolici - *Gréco-catholiques*; Romano-catolici - *Catholiques*; Reformați (calvini) - *Réformés (calvinistes)*; Evangelhelici (luterani) - *Luthériens*; Unitarieni - *Unitaires*; Armeno-gregorien - *Arméno-grégoriens*; Armeno-catolici - *Arméno-catholiques*; Lipoveni - *Lipovans*; Adventiști - *Adventistes*; Baptiști - *Baptistes*; Mozaici - *Mosaïques*; Mohamedani - *Mahométans*; Alte religii și secte - *Autres religions et sectes*; Fără religie, liber-cugetători - *Sans religion, libre-penseurs*; Religie nedeclarată - *Religion non déclarée*.

1941

Vallás: Római katolikus; Görög katolikus; Református; Evangélikus; Görögkeleti; Unitárius; Baptista; Izraelita; Egyéb és ismeretlen.

1992

Religia: Ortodoxă; Romano-catolică; Greco-catolică; Reformată; Unitariană; Evanghelică de confesiune augustană; Evanghelică lutherană sinodo-presbiteriană; Creștină de rit vechi; Baptistă; Penticostală; Adventistă; Creștină după Evanghelie; Armeană; Musulmană; Mozaică; Biserică ortodoxă de stil vechi; Altă religie; Atei; Fără religie; Religie nedeclarată.

2002

Religia: Ortodoxă; Romano-catolică; Reformată; Penticostală; Greco-catolică; Baptistă; Adventistă de ziua a șaptea; Musulmană; Unitariană; Creștină după Evanghelie; Creștină de rit vechi; Evanghelică lutherană sinodo-presbiteriană; Evanghelică; Evanghelică de confesiune augustană; Mozaică; Altă religie; Fără religie; Atei; Religie nedeclarată.

Román–magyar szószerdet a felekezeti rovatokhoz

Adventiști, Adventistă, Adventistă de ziua a șaptea = (Hetednap) adventista
Altă religie = Egyéb felekezetek
Alte religii și secte = Egyéb felekezetek és szekták
Armeno-catolici = Örmény katolikus
Armeno-gregorieni; Armeană = Örmény keleti
Atei = Ateista
Baptiști, Baptistă = Baptista
Biserică ortodoxă de stil vechi = Óhitű ortodox
Creștină de rit vechi = Óhitű keresztény
Creștină după Evanghelie = Evangéliumi keresztény
Evanghelică = Román evangélikus
Evanghelică lutherană sinodo-presbiteriană = Zsinat-presbiteri lutheránus evangélikus
Evanghelică (luterani); Evanghelică de confesiune augustană = (Ágostai hitvallású) evangélikus
Fără religie = Felekezetenkívüli
Greco-catolici, Greco-catolică = Görög katolikus
Liber-cugetători = Szabadgondolköző
Lipoveni = Lipován
Mohamedani, Musulmană = Mohamedán, muzulmán
Mozaici, Mozaică = Izraelita
Nedeclarată = Nem nyilatkozott
Ortodocși, Ortodoxă = Ortodox, görögkeleti
Penticostală = Pünkösdista
Reformați (calvini), Reformată = Református
Religia = Vallás
Romano-catolici, Romano-catolică = Római katolikus
Unitarieni; Unitariană = Unitárius